

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prištine, 26 Haziran 2012
Nr. Ref.: RK256/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 08/12

Başvurucu

Nexhat Shala

Prištine Bölge Mahkemesinin AC.nr. 1107/2010 sayı ve 28 Haziran 2011 tarihli kararının Anayasaya uygunluk denetimi başvurusu

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Ivan Čukalović, Üye
Gjyljeta Mushkolaj, Üye
Iliriana Islami, Üye

Başvurucu

1. Başvuru, Priştineli avukat Hasan Rexha tarafından temsil edilen Prištine Belediyesi Barileve köyü mukimi Nexhat Shala (başvurucu) tarafından teslim edilmiştir.

İtiraz edilen karar

2. Başvurucu, ilk derece mahkemesince dava tekrarı talebinin reddedildiği ve kendisine 7 Temmuz 2011 tarihinde teslim edilen Priştine Bölge Mahkemesinin AC.nr. 1107/2010 sayı ve 28 Haziran 2011 tarihli kararına itiraz etmiştir.

Başvurunun konusu

3. Başvurunun konusu Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile güvence altına alınan insan hakları, ihtilafli mülk (daire) haklarının ihlali iddiasıyla ilgilidir.

Hukuki dayanak

4. Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın (bundan sonra: "Anayasa") ın 113.7 maddesi, 03/L-121 sayı ve 15 Ocak 2009 tarihli Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: "Yasa") 47. maddesi ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 56.2 kuralı.

Başvurunun Mahkeme'deki seyri

5. Başvurucu 9 Kasım 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne (bundan sonra: "Mahkeme") başvurmuştur.
6. Mahkeme 11 Kasım 2011 tarihinde başvurucuya başvurunun kaydedildiğini bildirmiş ve kanun yollarının tüketildiğine ilişkin ilave bilgi talebinde bulunmuştur.
7. Mahkeme 13 Ocak 2012 tarihinde başvurucudan başvurusunu tamamlamasını tekrar talep ederek davasıyla ilgili nihai kararın nüshasını teslim etmesini istemiştir.
8. Başvurucu 30 Ocak 2012 tarihinde başvurusunu tamamlanmış halde ve Mahkemece talep edilen evrak eşliğinde teslim etmiştir.
9. Mahkeme Başkanı'nın GJR 08/12 sayı ve 1 Mart 2012 tarihli kararıyla Üye Almiro Rodrigues raportör yargıç olarak görevlendirilmiş, Başkan'ın aynı tarih ve KSH 08/12 sayılı kararıyla Üye Robert Carolan başkanlığında üyeler Mr. sc. Kadri Kryeziu ve Prof. Dr. Enver Hasani'den oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni tayin edilmiştir.
10. Ön İnceleme Heyeti 20 Haziran 2012 tarihinde raportör yargıcın raporunu inceledikten sonra tam kadroda toplanan Mahkeme Heyetine başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların özeti

11. Başvurucu 2005 yılında Ali Gashi ile Lipyan'da Gjergj Fishta caddesinde bulunan 85.13 m² daire hakkında alım satım sözleşmesi akdetmiştir. Alım satım sözleşmesi 9 Eylül 2005 tarihinde Lipyan Belediye Mahkemesinde tasdik edilmiştir. Ali Gashi (satıcı) aynı mülkü 14 Haziran 2005 tarihinde Rasim Shabani'ye (alıcı) satmıştır. Bu iki sözleşmeye ilişkin davanın aynı mülkle ilgili olduğu için hukuki ihtilaf olarak görülmeye devam etmiştir. Bunun sonucu olarak tarafların haklarını temin edebilmeleri için çeşitli medeni hukuk ve suç davaları yürütülmüştür.
12. Aslında Lipyan Belediye Mahkemesi 6 Eylül 2006 tarihinde çıkarttığı C. nr. 248/06 sayılı kararlar Rasim Shabani'nin daire üzerinde mülkiyet hakkı tanımıştır. Başvurucu bu karara karşı Priştine Bölge Mahkemesinde itiraz başvurusunda bulunmuştur.

Priştine Bölge Mahkemesi 12 Şubat 2007 tarihinde çıkarttığı Ac. nr. 971/2006 sayılı kararla Lipyan Belediye Mahkemesinin kararını onamıştır.

13. Başvurucu 13 Şubat 2007 tarihinde Lipyan Belediye Mahkemesine başvurarak 6 Ağustos 2006 tarih ve C. nr. 248/2006 sayılı davanın yeniden görüşülmesini ve davayı sonuçlandıran ilk derece hakiminin çekilmesini talep etmiştir. Lipyan Belediye Mahkemesi 28 Ekim 2010 tarihinde çıkarttığı C. nr. 216/2010 sayılı kararla talebi yerinde bulmayarak reddetmiş, gerekçe olarak C. nr. 248/2006 sayı ve 6 Ağustos 2006 tarihli kararın kesinleştiği ve sahte delillere dayanmadığı olgusu gösterilmiştir. Bu karara karşı başvurucu, Priştine Bölge Mahkemesi nezdinde itiraz başvurusunda bulunmuşlardır.
14. Priştine Bölge Mahkemesinin 28 Haziran 2011 tarihinde çıkarttığı Ac. nr. 1107/2010 sayılı kararla başvurunun C. nr. 216/2010 sayılı karara karşı yaptığı itirazın temelden yoksun olduğu ve itiraz edilen kararın meşruiyetine etki edecek öze ilişkin ihlallerin bulunmadığı tespit edilmiştir.
15. Başvurucu 26 Ağustos 2011 tarihinde Priştine'deki Devlet Savcılığına başvurarak Lipyan Belediye Mahkemesinin C. nr. 216/2010 sayılı kesinleşmiş kararı hakkında kanun yararına bozma talebinde bulunmuştur. Devlet Savcılığı başvurucuya kanun yararına bozma için hukuki temel bulunmadığından başvurusunun reddedildiğini bildirmiştir.

Başvurucunun iddiaları

16. Başvurucu, adil ve tarafsız yargılanma ile kanun yolu hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
17. Başvurucu Priştine Bölge Mahkemesinin yargılama tekrarı başvurusunun reddettiğinde Anayasa'nın aşağıda belirtilen hükümleriyle güvence altına alınan haklarını ihlal ettiğini ileri sürmüştür: Madde 21 [Genel Esaslar], Madde 31 [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı], Madde 32 [Kanun Yoluna Başvurma Hakkı], Madde 54 [Hakların Yargı Yoluyla Korunması Hakkı] ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. maddesi.
18. Başvurucunun Anayasa Mahkemesi'nden talepleri arasında Lipyan Belediye Mahkemesinin C. nr. 216/2010 sayı ve 28 Ekim 2010 tarihli kararı ile Priştine Bölge Mahkemesinin Ac. nr. 1107/2010 sayı ve 28 Haziran 2010 tarihli kararının iptali yer almaktadır.

Başvurunun kabul edilirliliğinin değerlendirilmesi

19. Başvurucunun başvurusu hakkında bir karara varabilmek için Mahkeme'nin öncelikle Anayasa'da belirlenip Yasa ve İçtüzük'te ayrıntılı olarak açıklanan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini görüşmesi gerekmektedir. Mahkeme, başvurunun itiraz konusu olarak kamu otoritesi kararı niteliğinde Bölge Mahkemesi kararına itiraz ederek neyi talep ettiğini açıkça ortaya koyup talebini destekleyecek karar ile ilave bilgi ve belgelere yer vermiş, netice itibariyle varsayılan ihlalleri zikrederek başvurusunu gerekçelendirdiğini değerlendirmiştir.
20. Ancak başvurusunu delillerle destekleme kıstasının değerlendirilmesi esnasında Mahkeme, 48. maddenin "*Başvurucu, başvurusunda ihlal edildiği iddiasında bulunduğu hak ve özgürlüğünü açıkça belirtmek ve kamu otoritesinin hangi somut hükmüne itiraz etmek istediğini açıklamak durumundadır*" kıstasına yer verdiğini tespit etmiştir.

21. Diğer yandan içtüzüğün 36. Kuralı şunu belirlemiştir: *Mahkeme, açıkça temelden yoksun başvuruları şu kanaatlere vardığında reddeder: b) Sunulan maddi unsurların herhangi bir şekilde Anayasa ihlali iddialarını gerektirmediği zaman; veya d) Başvurucunun kendi iddiasını yeterli şekilde kanıtlayamadığı zaman.*
22. Son olarak Yasa'nın 46. maddesi şunu belirlemiştir: *"Anayasa Mahkemesi (...) belirlenen tüm yasal koşullarına yerine getirildiğini tespit ettiğinde başvuruyu kabul edip işleme koyar."*
23. Mahkeme, sözleşmelerin meşruiyetinin değerlendirilmesinin hukuk mahkemelerinin görevi olduğunu tespit etmiştir. Mahkeme'nin müdahale etmesi için davanın anayasal esaslar üzerine kurulması gerekir.
24. Başvurucu bu doğrultuda Bölge Mahkemesinin Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile güvence altına alınan haklarını neden ve nasıl ihlal ettiğini göstermemiş, bununla ilgili deliller sunmamıştır.
25. Mahkeme, Anayasa ile güvence altına alınmış hakların ihlali durumları dışında güya Priştine Bölge Mahkemesince olgular veya yasaların saptırılması olaylarıyla ilgilenme görevinin bulunmadığını belirtmek ister. Anayasa'ya göre Anayasa Mahkemesi, hukuk mahkemelerince alınan kararların ele alındığı temyiz mahkemesi olmadığını hatırlatır. Usul ve maddi hukukun ilgili kurallarını yorumlayıp uygulamak ilk derece mahkemelerin görevidir. (bkz. *mutatis mutandis* Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası AİHM 1999-I tarihli kararı 28. Maddesi). Priştine Belediye Mahkemesinin bu davada bu rolü yerine getirdiği anlaşılmaktadır.
26. Anayasa Mahkemesi, delillerin doğru sunulup sunulmadığını ve başvurucuya adil yargılama yapılması anlamında usullerin, bir bütün olarak ele alındığında, gerektiği şekilde uygulanıp uygulanmadığını değerlendirebilir (bkz. *mutatis mutandis*, Edwards – Birleşik Krallık 13071/87 sayı ve 10 Temmuz 1991 tarihli kabul edilmiş dava başvurusu hakkında Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun Raporu vb.)
27. Bu başvuruda başvurucu, Bölge Mahkemesinin Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile güvence altına alınan haklarını neden ve nasıl ihlal ettiğini belirtip iddiasını anayasal temellere dayandırmamıştır. Öyle ki usulün bir bütün olarak ele alınmasından sonra Mahkeme, yargılama süresince herhangi bir haksızlık veya keyfilik olduğunu gözlemlememiştir (bkz. *mutatis mutandis*, Shub – Lituanya davası ile ilgili AİHM'nin 17064/06 sayı ve 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı).
28. Mahkeme, yukarıda belirtilen gerekçelerden Yasa'nın 48. maddesi ve İçtüzüğün 36.2 (b) ile (d) kuralında belirtilen kıstasların yerine getirilmediğini ve Yasa'nın 46. maddesine göre başvuru kabul edilip işleme konamayacağını tespit etmiştir.
29. Netice itibarıyla Anayasa'nın 113.7 ve Yasa'nın 20. maddesi ile İçtüzüğün 56.2 kuralına göre başvuru kabul edilmez niteliktedir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Yasa'nın 46. maddesi İçtüzüğü'nün 36.2 (b) ve (d) ile 56.2 kurallarına dayanarak Anayasa Mahkemesi'nin 20 Haziran 2012 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak REDDİNE karar vermiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesi uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Almiro Rodrigues, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza